

Handels- en investeringscijfers Nederland-Benin 1 oktober 2016

1. Samenvatting

Benin behoort tot de honderd grootste exportmarkten van Nederland. De bilaterale goederenhandel met Benin had in 2015 een omvang van 129 miljoen euro. Daarvan beliep de Nederlandse goederenexport 125 miljoen euro.

Het is onbekend hoe groot de belangen van Nederlandse ondernemingen (FDI, directe buitenlandse investeringen) eind 2015 in Benin waren.

2. Economie en Buitenlandse handel

Het gemiddelde inkomen van Benin bedraagt circa 800 US dollar per inwoner (10,9 miljoen inwoners). Ter vergelijking: het Nederlandse gemiddelde bbp bedroeg in 2015 49.643 US dollar. In de afgelopen jaren kende het land een hoge economische groei die tussen de 3% (2011) en 6,9% (2013) per jaar lag². De Wereldbank verwacht voor 2016 en 2017 een groei van respectievelijk 5,5% en 5,8%. Toch noemen analisten de Beninse economie onderontwikkeld; relatief velen houden zich bezig met landbouwactiviteiten om 'enkel' zichzelf te voeden. Ook leunt het land sterk op de export van katoen.

Op de Human Development Index van de VN – deze index kijkt breder dan het bbp per hoofd (PPP), namelijk ook naar levensverwachting/gezondheidszorg en analfabetisme/opleidingsniveau – staat Benin 166^e. Nederland staat 5^e, Ghana 140^e, Nigeria 152^e, Kameroen 153^e, Ivoorkust 172^e, DR Congo 176^e, Liberia 177^e, Niger 188^e.

Het bbp van Benin beliep in 2015 volgens EIU 8,5 miljard US dollar. Dit was 1,1% van het Nederlandse bbp (755 miljard US dollar (680 miljard euro)).

Benin heeft een in mondiaal perspectief slecht ondernemingsklimaat. Het World Economic Forum (WEF) plaatst het land op een 124^e positie qua meest aantrekkelijk vestigings- en investeringsklimaat (GCI 2016-2017, in totaal kent deze ranglijst 138 landen, zie figuur 1)³.

Op *Doing Business*⁴ – deze ranglijst van de Wereldbank kijkt naar een geringer aantal indicatoren dan die van het WEF – scoort Benin een 158^e plaats (van in totaal 189 landen, zie figuur 2). Daarmee heeft Benin in mondiaal perspectief een lage notering, in regionaal perspectief is de positie gemiddeld.

Op de *Corruption Perception Index* van Transparency International – deze organisatie wordt vaak de internationale "corruptiewaakhond" genoemd – staat Benin op de 83^e positie (van in totaal 167

---

¹ Dit overzicht is in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken gemaakt.

² Tegelijkertijd groeit de bevolking ook flink – met ongeveer 2% per jaar -, waardoor een economisch groeipercentage van 2% alleen al nodig is om de welvaart op hetzelfde niveau te kunnen handhaven.

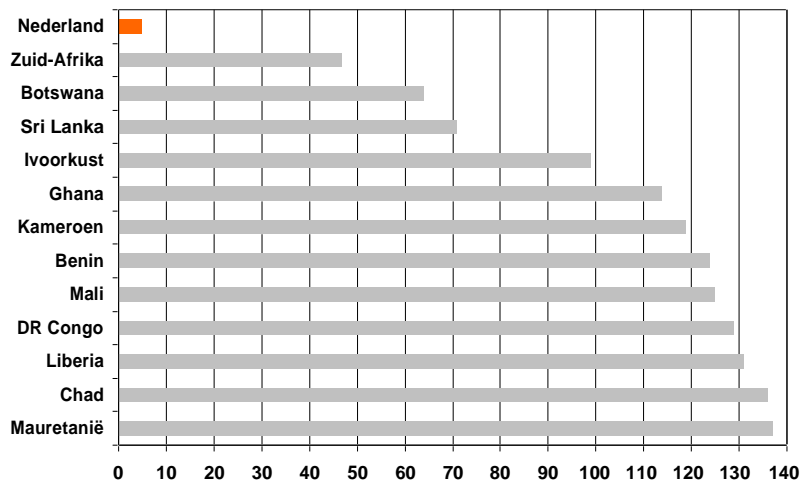
³ IMD heeft Benin niet zijn ranglijst, de *2016 IMD World Competitiveness Scoreboard*, opgenomen (NL staat hierop 8^e).

⁴ Deze ranglijst meet het gemak waarmee in een land zaken kan worden gedaan. Daarbij wordt onder meer gekeken naar het starten van een bedrijf, het verkrijgen van een bouwvergunning, een elektriciteitsaansluiting

en krediet, het registeren van eigendom, de mate van bescherming van investeerders, grensoverschrijdend kunnen handelen en de kosten daarvan en de mogelijkheid om contracten nageleefd te krijgen (functioneren van rechtbank (proceslengte, objectiviteit) e.d.).

landen, zie figuur 3). Daarmee is corruptie een van de zwakke punten van het Beninse ondernemingsklimaat.

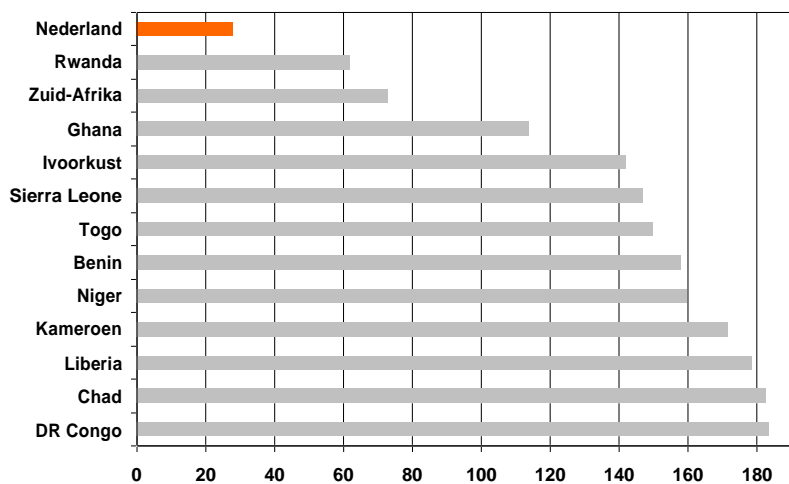
Figuur 1 – Benins score op WEF-ranglijst

WEF, 2016.

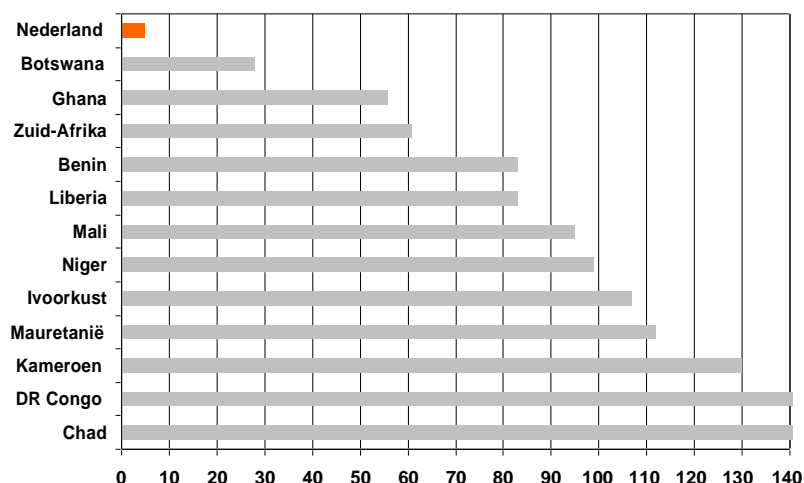
Figuur 2 – Benins score op Doing Business-ranglijst

World Bank, 2015.

Figuur 3 – Benins score op Corruption Perception Index

WEF, 2016.

Buitenlandse handel

Na een bijzonder sterke stijging tot 2015 is de buitenlandse handel van Benin in 2015 (gemeten in US dollars) flink gedaald (zie tabel 1). Een fors deel van de export bestaat uit katoen. De geschatte omvang loopt echter uiteen van 15% van de totale export (EIU, 2016) tot 80% (Wikipedia, 2016). Ook exporteert het land noten en hout. Dit jaar zal volgens EIU opnieuw de export en invoer afnemen. Volgend jaar voorziet EIU een stijging van zowel de uitvoer als invoer.

Tabel 1: Buitenlandse goederenhandel (x miljoen US dollar)

	<i>Uitvoer</i>	<i>Invoer</i>
2011	1.251	1.800
2012	1.443	2.002
2013	1.982	2.594
2014	2.562	3.273
2015	1.841	2.727
2016	1.251	1.800
2017	1.443	2.002

Bron: Economist Intelligence Unit, 2016.

Belangrijkste handelspartners en positie van Nederland

India, China en Frankrijk zijn verreweg de belangrijkste handelspartners van Benin (zie tabel 2A en 2B). Nederland staat daarbij in de top-20 van exportmarkten; 'we' nemen een 16^e positie als belangrijkste Beninse exportmarkt (zie tabel 2A). In 2015 ging 1,5% van de Beninse goederenexport naar Nederland.

Tabel 2A: Voornaamste Beninse exportpartners (bedragen x 1.000 euro)

Importers	Exported value in 2013	Exported value in 2014	Exported value in 2015
<i>Totale waarde Beninse goederenexport</i>	453.237	715.443	563.587
1 India	53.530	61.343	73.098
2 Niger	23.776	42.485	54.006
3 Malaysia	17.590	27.121	49.539
4 Singapore	6.851	311	44.640
5 Viet Nam	16.573	29.492	42.101
6 Bangladesh	13.246	31.394	41.938
7 Nigeria	52.861	35.962	35.329
8 China	90.731	70.532	29.609
9 Indonesia	29.224	25.631	21.106
10 Pakistan	2.446	3.387	15.733
11 Egypt	10.356	21.323	14.830
12 France	2.437	22.618	13.814
13 Denmark	8.245	13.981	12.187
14 Togo	13.545	14.325	9.732
15 Côte d'Ivoire	9.997	13.724	9.521
16 Netherlands	9.735	21.462	8.576

Bron: ITC, 2016.

Als goederenleverancier is Nederland voor Benin het 10^e importland (zie tabel 2B). In 2015 kwam 3,2% van de Beninse goederenimport uit Nederland.

Tabel 2B: Voornaamste Beninse importpartners (bedragen x 1.000 euro)

Exporters	Imported value in 2013	Imported value in 2014	Imported value in 2015
<i>Totale waarde Beninse goederenimport</i>	2.213.942	2.705.349	2.229.503
1 France	258.793	223.562	260.145
2 China	222.061	209.924	240.121
3 India	249.917	359.718	218.633
4 Togo	227.160	197.522	190.356
5 Thailand	147.698	341.463	172.420
6 Spain	34.219	75.477	133.162
7 Belgium	87.894	103.179	108.949

8 United States of America	121.836	172.331	72.745
9 Nigeria	54.666	57.718	72.487
10 Netherlands	93.974	121.279	71.554

Bron: ITC, 2016.

Kader - Toelichting bij cijfersverschillen totale in- en uitvoerwaarden

De diverse tabellen in dit document bevatten (o.a.) de totale uit- en invoerwaarde van Nederlandse goederenhandel met Benin. De cijfers in tabel 3 en 4 stammen van het CBS. In de tabellen 2A en 2B staan de cijfers met de belangrijkste handelspartners van Benin. Deze handelscijfers stammen van het ITC (onderdeel van UNCTAD). Helaas blijken deze cijfers af te wijken van de CBS-cijfers. Dit komt vaak voor. De oorzaak is in belangrijke mate terug te voeren op verschillen in meten/betrouwbaarheid van meetmethode. De CBS-cijfers geven o.i. een (veel) getrouwer beeld van de Nederlandse totale handel met Benin dan die van ITC. Wel geven de ITC-cijfers een goede indicatie van de omvang/importantie van de verschillende Benin handelspartners.

Handel vanuit Nederlands perspectief

Benin behoort tot de honderd belangrijkste Nederlandse exportmarkten. Onze goederenexport naar Benin bedroeg in 2015 volgens het CBS 125 miljoen euro (zie tabel 3, ook voor de samenstelling). Dit was 0,03% van onze totale goederenexport ter hoogte van 427 miljard euro. Benin was in 2015 de 98^e exportmarkt voor goederen van Nederland (zie tabel A in de bijlage).

Tabel 3: Nederlandse goederenuitvoer naar Benin, bedragen x 1.000 euro (volgens SITC-indeling)

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
<i>Totale Nederlandse goederenuitvoer</i>	147.666	110.113	140.645	125.131
0 Voeding en levende dieren	61.590	46.722	66.305	54.651
1 Dranken en tabak	997	1.080	1.131	1.486
2 Grondstoffen	986	1.004	603	452
3 Minerale brandstoffen	29.160	1.063	11.694	19.096
4 Dierlijke en plantaardige oliën	.	.	.	0
5 Chemische producten	2.129	2.982	2.709	4.964
6 Fabricaten	42.353	42.415	41.865	36.237
7 Machines en vervoermaterieel	8.917	9.300	13.736	6.855
8 Diverse gefabriceerde goederen	1.411	5.409	2.454	1.340
9 Niet afzonderlijk genoemde goederen	123	138	147	52

Bron: CBS, 2016.

De Nederlandse goederenimport uit Benin had in 2015 volgens het CBS een waarde van ruim 4 miljoen euro (zie tabel 4, ook voor de samenstelling). Dit was een fractie van onze totale goederenimport (ter hoogte van 383 miljard euro).

Tabel 4: Nederlandse goederenimport uit Benin, bedragen x 1.000 euro (volgens SITC-indeling)

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
<i>Totaal Nederlandse goederenimport</i>	1.972	1.258	6.516	4.193
0 Voeding en levende dieren	555	517	1.051	2.382
1 Dranken en tabak	1	.	.	0
2 Grondstoffen	689	102	101	167
3 Minerale brandstoffen	.	.	.	0
4 Dierlijke en plantaardige oliën	552	202	393	0
5 Chemische producten	.	0	.	1
6 Fabricaten	2	1	149	7
7 Machines en vervoermaterieel	172	428	4.763	1.620
8 Diverse gefabriceerde goederen	0	7	58	17
9 Niet afzonderlijk genoemde goederen	.	.	.	.

Bron: CBS, 2016.

3. Directe buitenlandse investeringen

- De gecumuleerde Nederlandse directe buitenlandse investeringen (FDI)⁵ (standcijfers en FDI-cijfers exclusief BFI's (Bijzondere Financiële Instellingen⁶)) in Benin kan DNB uit privacy-overwegingen niet geven. Door de beperkte omvang en/of het beperkte aantal bedrijven dat aan de FDI verbonden was, zou de mogelijkheid kunnen bestaan dat de FDI tot individuele ondernemingen terug te voeren zijn. Dan is publicatie van cijfers verboden.
- T.i: de totale waarde van Nederlandse FDI in de wereld bedroeg eind 2015 1.019 miljard **euro** (DNB, 2016). Het VK was in 2014 de grootste Nederlandse bestemming van FDI (met 108,8 miljard euro, stand ultimo 2014), gevolgd door Zwitserland (102,7 miljard), de VS (74,2 miljard euro), Luxemburg (66,4 miljard), België (66,1 miljard), Duitsland (59,6 miljard) en Frankrijk (43,4 miljard).
- De gecumuleerde waarde van alle FDI in Benin bedroeg eind 2015 1,7 miljard **US dollar** (World Investment Report 2015, UNCTAD, 2016, standen), tegenover 213 miljoen **US dollar** in 2000. Het is onduidelijk welk aandeel Nederland heeft in de totale inkomende FDI in Benin.
- Voor de Beninse FDI-cijfers in Nederland geldt hetzelfde: deze kan DNB uit privacy-overwegingen niet verstrekken.

⁵ Directe buitenlandse investeringen (FDI) zijn investeringen door buitenlandse ondernemingen, waarbij de buitenlandse onderneming (mede)zeggenschap verkrijgt over het bedrijf waarin wordt geïnvesteerd. Het kan de vorm hebben van onder meer een participatie (als een *joint venture*), een totale overname of een geheel van de grond af op te bouwen dochteronderneming. Voor de volledigheid: FDI omvatten geen aankopen van aandelen door beleggers of speculanten.

De "stock"- of standcijfers vertegenwoordigen de gecumuleerde waarde van alle in het verleden tot heden gedane FDI. (Deze omvatten de totale waarde van de vorderingen en verplichtingen van ondernemingen ten opzichte van het buitenland op een bepaald moment. De standen omvatten de gecumuleerde transacties, aangepast voor prijs-, wisselkoers- en overige mutaties (waaronder *goodwill*) en betreffen zowel kapitaaldeelname als alle overige financiële transacties tussen gelieerde ondernemingen (leningen, ingehouden winsten, mutaties in rekeningen-courant, storting van werkkapitaal), evenals de aan- en verkoop van onroerend goed).

⁶ BFI's worden in de volksmond brievenbusfirma's genoemd. Ondernemingen (dus) die veelal om fiscale redenen formeel/juridisch in een land zijn gevestigd zonder dat sprake is van wezenlijke feitelijke economische activiteiten in dat land zelf. DNB omschrijft BFI's (Bijzondere Financiële Instellingen) als "ondernemingen of instellingen, ongeacht de rechtsvorm, welke ingezetenen zijn en waarin niet-ingezetenen, direct of indirect, via aandelenkapitaal of anderszins deelnemen en die tot doel hebben, of zich in belangrijke mate bezighouden met, het ontvangen van middelen van niet-ingezetenen en het doorbetalen daarvan aan niet-ingezetenen" (DNB, 2011). De economische bijdrage van de brievenbusfirma's aan de Nederlandse economie is 3 tot 3,4 miljard euro inclusief alle belastinginkomsten (SEO, 2013). Volgens *de Volkskrant* (13 oktober 2015) kent Nederland 14.425 van deze firma's.

- Daarmee waren ze dat jaar een onbekend deel van de totale Beninse FDI in de wereld; deze bedroegen eind 2015 168 miljoen **US dollar** (UNCTAD, 2016).

Tabel 5: Investeringsrelatie Benin-Nederland

Beninse investeringen in Nederland, excl. BFI's (x miljoen euro)

	2012	2013	2014	2015
Standen	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk

Nederlandse investeringen in Benin, excl. BFI's (x miljoen euro)

	2012	2013	2014	2015
Standen	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk

Bron: DNB, 2016.

Kader - Impact directe buitenlandse investeringen

Volgens onderzoek leveren directe buitenlandse investeringen (FDI) vaak een belangrijke bijdrage aan het versterken van de economie en de groei van de welvaart van een land. Cijfers voor Nederland kunnen dit illustreren, te meer omdat Nederland zowel absoluut als relatief veel directe buitenlandse investeringen heeft aangetrokken. Zo zorgen buitenlandse bedrijven voor circa 15% van alle banen in de private sector in Nederland. Het gaat dan om ruim 935.000 arbeidsplaatsen. Ook zijn buitenlandse ondernemingen goed voor ongeveer 26% van de totale toegevoegde waarde van het bedrijfsleven (dit is de bijdrage aan het BBP). Verder zijn buitenlandse bedrijven goed voor 34% van de totale omzet in Nederland en voor 24% van de investeringen in vaste activa. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor 30% van de R&D-uitgaven. Buitenlandse bedrijven zijn innovatiever dan het gemiddelde Nederlandse bedrijf en de arbeidsproductiviteit van hun werknemers ligt op een hoger niveau. Zij betalen hun werknemers doorgaans 10% meer en spenderen meer geld en tijd aan training van hun werknemers dan nationale bedrijven.

Bron: CBS, 2013 en 2015 en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/NFIA, 2014.

Den Haag, oktober 2016

drs. R.J. (Ron) Hogenboom (ron.hogenboom@rvo.nl)

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/Concernstaf/Unit Omgevingskennis

Bijlage

Tabel A – Ontwikkeling Nederlandse goederenuitvoer naar belangrijkste exportmarkt (bedragen x 1.000 euro, tenzij anders aangegeven)

	2013	2014	2015	%-mutatie 2015 t.o.v. 2014
1 Duitsland	106.928.238	104.470.896	98.591.665	-5,6
2 België	47.831.139	47.512.467	44.226.861	-6,9
3 Verenigd Koninkrijk	36.535.293	36.751.455	38.002.989	3,4
4 Frankrijk	35.937.037	35.494.085	34.200.944	-3,6
5 Verenigde Staten	16.894.833	18.979.889	18.143.674	-4,4
6 Italië	19.788.533	18.727.331	17.525.084	-6,4
7 Spanje	11.220.385	11.988.523	12.302.140	2,6
8 Polen	9.190.759	9.622.357	10.161.806	5,6
9 China (Volksrepubliek)	7.711.271	7.920.224	8.569.671	8,2
10 Zweden	7.563.815	7.793.778	7.742.933	-0,7
11 Tsjechië	6.014.832	6.543.745	6.695.838	2,3
12 Zwitserland	5.614.896	5.549.159	5.739.047	3,4
13 Denemarken	5.455.419	5.538.048	5.655.397	2,1
14 Turkije	4.820.186	5.067.135	5.469.421	7,9
15 Oostenrijk	4.947.622	5.104.451	4.957.428	-2,9
16 Finland	4.135.984	4.414.621	4.325.026	-2,0
17 Russische Federatie	6.827.905	6.288.751	4.307.519	-31,5
18 Zuid-Korea	3.512.597	3.749.135	4.223.156	12,6
19 Singapore	3.751.321	3.495.963	3.987.340	14,1
20 Noorwegen	3.731.813	3.764.072	3.830.623	1,8
21 Japan	3.178.451	3.320.386	3.490.215	5,1
22 Ierland	3.358.592	3.787.907	3.433.106	-9,4
23 Hongarije	2.545.649	2.809.598	3.161.151	12,5
24 Canada	2.622.792	2.550.763	3.011.973	18,1
25 VAE	2.372.169	2.794.280	2.967.651	6,2
26 Brazilië	2.193.075	2.816.764	2.929.691	4,0
27 Nigeria	2.699.850	2.634.541	2.879.792	9,3
28 Taiwan	3.584.585	2.493.170	2.789.759	11,9
29 Saoedi-Arabië	2.264.659	2.515.957	2.738.687	8,9
30 Portugal	2.539.284	2.670.885	2.549.990	-4,5
31 Mexico	2.704.114	2.696.934	2.411.729	-10,6
32 Australië	2.229.420	2.180.993	2.263.085	3,8
33 Hongkong	1.890.037	2.206.007	2.253.098	2,1

	2013	2014	2015	%-mutatie 2015 t.o.v. 2014
34 Zuid-Afrika	1.961.041	1.770.293	2.116.344	19,5
35 Griekenland	2.160.893	2.267.248	2.063.932	-9,0
36 Roemenië	1.775.189	1.883.342	2.026.089	7,6
37 India	1.633.404	1.856.903	1.937.330	4,3
38 Israël	1.406.851	1.252.637	1.609.412	28,5
39 Egypte	1.257.047	1.465.246	1.427.050	-2,6
40 Slowakije	1.419.909	1.505.845	1.423.442	-5,5
41 Algerije	1.147.475	1.001.288	1.125.218	12,4
42 Maleisië	835.029	929.176	1.121.273	20,7
43 Thailand	916.891	932.514	1.071.392	14,9
44 Luxemburg	978.350	1.088.854	1.039.306	-4,6
45 Togo	712.323	922.489	1.027.086	11,3
46 Bulgarije	694.010	801.018	940.217	17,4
47 Marokko	676.835	806.924	869.172	7,7
48 Litouwen	796.061	732.696	826.353	12,8
49 Vietnam	566.507	541.361	808.425	49,3
50 Ghana	995.304	1.199.538	806.854	-32,7
51 Indonesië	800.554	682.538	729.906	6,9
52 Estland	773.386	835.695	721.673	-13,6
53 Argentinië	1.018.626	851.415	684.250	-19,6
54 Slovenië	687.273	751.531	682.106	-9,2
55 Oekraïne	1.195.298	775.766	649.904	-16,2
56 Koeweit	485.784	440.651	627.325	42,4
57 Colombia	461.391	454.418	551.267	21,3
58 Kroatië	403.876	456.135	527.027	15,5
59 Chili	496.076	449.394	504.446	12,3
60 Letland	527.561	408.508	480.230	17,6
61 Gibraltar	960.149	406.006	473.642	16,7
62 Filipijnen	370.991	427.868	458.447	7,1
63 IJsland	295.797	381.888	455.093	19,2
64 Iran	257.927	375.646	454.348	21,0
65 Venezuela	441.953	407.777	441.504	8,3
66 Qatar	377.917	383.766	440.504	14,8
67 Servië	330.953	378.638	422.242	11,5
68 Kazachstan	438.965	407.885	386.373	-5,3
69 Pakistan	312.095	368.021	379.234	3,0
70 Ecuador	186.271	222.936	376.320	68,8

	2013	2014	2015	%-mutatie 2015 t.o.v. 2014
71 Nieuw-Zeeland	307.117	317.837	368.301	15,9
72 Oman	316.394	317.400	356.118	12,2
73 Jordanië	266.841	324.473	347.994	7,2
74 Senegal	670.512	650.326	340.231	-47,7
75 Cyprus	451.207	504.931	334.371	-33,8
76 Libanon	449.896	332.292	310.793	-6,5
77 Guinee	585.800	491.477	304.672	-38,0
78 Malta	233.450	259.720	302.127	16,3
79 Kenia	228.368	185.977	288.993	55,4
80 Irak	344.662	385.558	288.609	-25,1
81 Equatoriaal-Guinee	50.515	61.642	276.889	349,2
82 Peru	171.849	247.184	276.294	11,8
83 Tunesië	265.772	267.885	273.745	2,2
84 Angola	361.418	343.995	234.803	-31,7
85 Jemen	95.140	311.486	222.779	-28,5
86 Ivoorkust	195.464	201.649	221.622	9,9
87 Curaçao	157.501	163.763	216.503	32,2
88 Wit-Rusland	357.687	303.070	210.114	-30,7
89 Suriname	212.764	206.432	209.960	1,7
90 Libië	474.817	247.641	195.814	-20,9
91 Bangladesh	153.297	151.997	185.741	22,2
92 Azerbeidzjan	209.433	283.796	181.675	-36,0
93 Caymaneilanden	249.559	123.314	173.102	40,4
94 Panama	98.869	107.483	163.289	51,9
95 Bahrein	132.806	147.404	152.199	3,3
96 Cuba	104.725	107.102	150.087	40,1
97 Bosnië-Herzegovina	110.805	129.998	143.610	10,5
98 Benin	110.113	140.645	125.189	-11,0
99 Tanzania	134.864	106.437	121.101	13,8
100 Kameroen	108.497	135.377	115.309	-14,8
101 Sri Lanka	75.510	81.783	114.691	40,2
102 Dominicaanse Republiek	95.046	102.410	112.082	9,4
103 Gabon	189.602	140.914	108.833	-22,8

Bron: CBS, 2016 en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2016.

www.afric-eu.com

november 2016